

מעלתה של הראשית – לפרשת כי תבוא

פרשת כי תבוא פותחת במילים "וְהָיָה כִּי תִבּוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וּירְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבְּתָּ בָּהּ. וְלִקְחַתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאֶרֶץ... " (כו, א-ב).

האדמו"ר רבי ישראל מצ'ורטקוב זצ"ל בספרו 'גנזי ישראל' מבאר שניתן לפרש פרשה זו בדרך רמז לאחד היסודות החשובים בעבודת ה'. אם אדם רוצה לקדש את חייו לעבודת הקב"ה, עליו להקפיד בעיקר על ה'ראשית', על הצעד הראשון, על תחילת המחשבה, שתהיה קודש לה'. לצעד הראשון בכל נושא, ובודאי בעבודת ה' וברוחניות יש משקל חשוב.

הכוונה הראשונה שבעשייה

ברוח דברים זו כתב רבי חיים טירר בספרו 'סידורו של שבת' (חלק ב' דרוש ד' פרק א'): "כאשר אדם בונה בית או שאר עשיות כזה. צריך להיות עיקר כוונתו **בתחילת בניינו**, כדי לקיים בו מצות ה' כמו מצות עשה של עשיית המזוזה או המעקה במקום שנוהג או בשביל להכניס בו אורחים וכדומה. וישיבתו ואפילו פרנסתו שיהיה לו מהבית הכל יהיה לטפל ועראי נחשב בעיניו כי כל דברי העולם הזה הם הבל ותוהו ואינם כדאי לשום הבל כזה עיקר בעיניו ועיקר כוונתו נכון יהיה למען המצוה".

בביאורו מדגיש הוא את החשיבות הרבה שיש לכוונה בתחילת עשיית המעשה ומביא דוגמא לאדם שבונה בית. חשיבות רבה יש לכוונתו בעת תחילת הבניה, שיהיה זה לצורך קיום מצוות כדוגמת מזוזה, מעקה או הכנסת אורחים. וראוי שעוד לפני שיבנה את ביתו, ישתוקק האדם לקיים את המצוות הטמונות בבית - מעקה, מזוזה ועוד, ואז תיחשב לו המצוה בשלימות.

בהקשר לכך בהמשך דבריו הוא מביא את דברי חז"ל המפורסמים, שדורשים את הפסוק "מִי הַקְדִּימָנִי וְאֶשְׁלֵם" (איוב מא, ג): "רוח הקודש אומרת: 'מי הקדימני ואשלם', מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מלל לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר, מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו כדוגמת, מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית, מי עשה לי סוכה עד שלא נתתי לו מקום, מי עשה לי לולב עד שלא נתתי לו דמים, מי עשה לי ציצית עד שלא נתתי לו טלית..." (מדרש ויקרא רבה אמור פרשה כז סימן ב).

וְלִקְחַתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה

רעיון זה נרמז גם בפסוק שבתחילת פרשת כי תבוא, "וְלִקְחַתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאֶרֶץ...", על האדם לקחת את ה'ראשית', את המחשבה הראשונה, את השאיפה הראשונה, ולעשותן קודש לה'.

ולכן פותחת הפרשה במילים: "וְהָיָה כִּי תִבּוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וּירְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבְּתָּ בָּהּ". כשתבואו אל הארץ ותקבלו את כל שפע הטוב של פריה, תהיו מחויבים להקדיש חלק לה' כמתן גמול. אם אתם מעוניינים שתיחשב לכם המצוה בשלמות, עליכם לעשות זאת מרצונכם ומיוזמתכם. רק אם 'ולקחת מראשית', שכבר כעת, עוד לפני שזכיתם למתת שמים, כבר עתה תקדישו את **ראשית המחשבה** ותשאפו לקיים את המצוה.

ארמי אובד אבי

הסברים רבים ניתנו לשאלה הידועה, מדוע מביא הביכורים מזכיר בקריאתו את 'ארמי אובד אבי' בדוקא, מדוע לא קוראים פרשה אחרת בעת הבאת הביכורים.

על פי דברים אלו ניתן להבין הסבר נוסף. כידוע מהולדת האדם, עוד בהיותו תינוק הוטבע בו יצר הרע, לעומת יצר הטוב שמקבל האדם רק בהגיעו לגיל מצוות, בהיותו בן 13 שנים [בנות בגיל 12]. אם הסדר היה שונה, שביצירת האדם היה מקבל את היצר הטוב, לא היה זה אתגר משמעותי, שכן היה האדם תולה שהכל בזכות היצר הטוב שבו.

משקבע בורא עולם שכבר **בראשית** דרכו, יתמודד האדם עם היצר הרע דוקא, ויהיה במאבק מתמיד להופכו לטוב, אזי **ראשיתה** של העבודה הפנימית נזקפת לזכותו. באמירה '**ארמי אובד אבי**' (ארמי – אותיות רמאי), מבטא האדם את התמודדותו מול יצר הרע, שעפ"י הזוהר הקדוש, הרמאי מרמז על הנחש הקדמוני, היצר הרע. כנגד זה, מרמזת מצות הביכורים להקדשת ה'**ראשית**' לה'.

לפי זה ניתן גם להבין את סמיכות הפרשיות של פרשת הביכורים שפותחת את פרשת כי תבוא לסיום פרשת כי תצא, שעוסקת בציווי על מחיית עמלק. על עמלק נאמר "**ראשית** גויים עמלק", שכן כל מהותו להרוס את ה'**ראשית**', לפגוע ביסודות הראשוניים והייחודיים, וכנגד זה עבודתנו לקחת את ה'**ראשית**' לעבודת ה'.

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים **תורתך שאלתי** על התורה, רב המכר **כי ישאלך** – על הגדה של פסח, **מה שאלתך** – על מגילת אסתר. **לתגובות** – office@shaalti.co.il

להזמנת ההרצאה 'שבת חלום', בנייד – 052-9453811

לצפיה בסרטונים וקטעים מתוך ההרצאה 'שבת חלום', בקישור <https://youtu.be/jgaZioeMJ0>

לרעיונות על פרשת כי תבוא, שיסייעו להעשיר את שולחן השבת, ניתן להיכנס לאתר

<https://did.li/4a0fT> תורתך שאלתי בקישור

לעיון והורדת גליון תורתך שאלתי לפרשת כי תבוא, בקישור

<https://shaalti.co.il/?p=9202>

לקבלת כלים לגיבוש משפחתי ולהעשרת שולחן שבת, בוואטסאפ בכל מוצא"ש, בקישור

<https://chat.whatsapp.com/FzKpbv5NCvK5aIF09qJSBn>

ניתן לקבל את המאמרים במייל, לאחר שליחת המיילים 'שבת חלום', למייל office@shaalti.co.il